

Portugalsko

Díky mezinárodnímu záchrannému plánu EU a MMF a restriktivní politice portugalské vlády se zemi podařilo v roce 2014 překonat dlouhodobou ekonomickou krizi a Portugalsko se vrátilo k mírnému hospodářskému růstu. V roce 2017 dosáhl růst HDP země 2,7 % a jen o několik desetín procenta nižší výsledek byl odhadován v roce 2018. Nezaměstnanost dosáhla vrcholu v roce 2013 (16,2 %) a od té doby kontinuálně klesá až na 7 % v roce 2018. V zemi žije 10,2 mil. obyvatel a HDP na obyvatele dosahuje 76,6 % průměru zemí EU.

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	1,6	2,7	2,3	1,8	1,5	1,4
HDP/obyv. (USD)	19 879	21 158	23 175	23 731	24 917	25 940
Míra inflace (%)	0,6	1,6	1,7	1,6	1,8	1,9
Nezaměstnanost (%)	11,1	8,9	7,0	6,7	6,5	6,3
Bilance běžného účtu (mld. USD)	1,2	1,0	0,0	-0,7	-1,4	-2,3
Populace (mil.)	10,3	10,3	10,3	10,2	10,2	10,2
Konkurenceschopnost	46/138	42/137	42/137	–	–	–
Exportní riziko OECD	–	–	–	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: Národní statistický úřad PT, MMF, OECD, WEF

- ▶ Portugalsko je součástí vnitřního trhu Evropské unie.
- ▶ V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), se Portugalsko v roce 2018 umístilo na 42. pozici ze 140 srovnávaných ekonomik a dle OECD není exportně rizikovou zemí.

Vývoz ČR do Portugalska 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8708	Části, součásti a příslušenství motorových vozidel čísel 8701 až 8705	2 171 566	14,6	1 893 051	14,7
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	1 879 078	12,6	1 987 347	-5,4
8471	Stroje pro automat. zprac. dat, jednotky, snímače ap.	1 055 226	7,1	872 438	21,0
8421	Odstředivky přístroje k filtrování čištění	603 560	4,1	47 661	1 166,4
8415	Stroje přístroje klimatizační	508 842	3,4	416 831	22,1
8479	Stroje mechanické s vlastní indiv. funkcí jinde neuv.	402 743	2,7	399 694	0,8
8536	El. zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. < 1 000 V	375 094	2,5	459 970	-18,5
8301	Zámky i visací závěry klíče z kovů obecných	360 808	2,4	466 857	-22,7
9503	Tříkolky, koloběžky, šlapací auta apod., ost. hračky, skládanky	292 519	2,0	259 947	12,5
9401	Sedadla (jiná než sedadla čísla 9402), též proměnitelná v lůžka, jejich části	276 472	1,9	185 224	49,3
Celkem TOP 10		7 925 908	53,2	6 989 020	13,4
Celkem vývoz		14 891 576		13 354 052	11,5

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR z Portugalska 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8708	Části, součásti a příslušenství motorových vozidel čísel 8701 až 8705	1 290 194	12,5	1 142 801	12,9
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	1 136 996	11,0	496 820	128,9
3004	Léky odměřené, ne krev, antiséra ap., vata aj.	727 840	7,0	774 877	-6,1
4703	Buničina dřevná nátronová sulfátová	462 676	4,5	392 062	18,0
8532	Elektrické kondenzátory, pevné, otočné nebo doladovací (přednastavené)	433 797	4,2	472 280	-8,1
3926	Ostatní výrobky z plastů a výrobky z ostatních materiálů čísel 3901 až 3914	414 770	4,0	422 818	-1,9
8480	Rámy základny formovací modely pro formy aj.	364 322	3,5	470 602	-22,6
9401	Sedadla (jiná než sedadla čísla 9402), též proměnitelná v lůžka, jejich části	361 390	3,5	731 716	-50,6
6403	Obuv se svrškem z usně	336 885	3,3	357 412	-5,7
3920	Desky folie ap. ostatní z plastů neporovité aj.	305 159	3,0	325 037	-6,1
Celkem TOP 10		5 834 029	56,4	5 586 425	4,4
Celkem dovoz		10 336 043		9 942 844	4,0

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► **Civilní letecký průmysl**

Letecký průmysl se v Portugalsku úspěšně rozvíjí díky brazilskému výrobcí letadel Embraer, který zde provozuje dvě továrny a je většinovým vlastníkem tradičního opravárenského podniku OGMA. V současné době je plánována výstavba třetí továrny a rozšiřování výroby. České společnosti z oblasti leteckého průmyslu již s Embraerem úspěšně spolupracují a ten má dle vlastního vyjádření zájem i o další dodavatele z ČR, stejně jako OGMA. Současně je vzhledem k zvyšujícímu se leteckému provozu nutno posilovat pozemní infrastrukturu. V přípravě je výstavba druhého civilního letiště v Lisabonu, které by bylo určené především pro nízkonákladové lety a které by mělo vyrůst na místě stávajícího, vojenského letiště na levém břehu ústí řeky Tejo.

► **Energetický průmysl**

Rozvoj zelené ekonomiky včetně obnovitelných zdrojů energie je jednou z priorit portugalské vlády, k čemuž přispívá možnost získat do roku 2020 pro toto odvětví z evropských fondů až 4 mld. eur. Počátkem roku 2019 schválila EK program, v jehož rámci budou během příštích 15 let alokovány portugalské národní prostředky ve výši 320 mil. do dotací na výstavbu a provoz kogeneračních jednotek spalujících biomasu. Jedná se o preventivní opatření, s jehož pomocí má být likvidován odpad z lesů v rámci boje proti každoročně se opakujícím ničivým požárům. Zařízení pro výrobu energie z vodních i větrných zdrojů jsou v Portugalsku částečně vyráběna, ale rovněž jsou z výrazné části dovážena, v čemž lze spatřovat příležitosti pro české firmy. Další příležitostí je nutné posilování rozvodné elektrické sítě, ke kterému Portugalsko nutí vyvažování výkyvů ekologických zdrojů, a budování propojení Portugalska se španělským a dále celoevropským energetickým trhem.

► **Chemický průmysl**

Přestože je portugalský chemický průmysl relativně malý v porovnání s některými evropskými zeměmi, v minulých letech prošel dynamickým růstem a má významný podíl na exportu (cca 5,5 %). Zároveň je nutno řadu surovin či hotových produktů dovážet. Jedná se, mimo jiné, o oblast hnojiv pro rozvíjející se nové formy pěstování oliv či vinné révy.

► **Nábytkářský průmysl**

Tradiční portugalský sektor zažívá díky sázce na kvalitu a moderní design období setrvalého růstu a úspěchu na zahraničních trzích. Zvyšuje se potřeba kvalitního materiálu, neboť místní zdroje jsou omezeny druhovou skladbou lesů, pravidelně decimovaných lesními požáry. Příležitostí pro české výrobce nábytku může být i intenzivní výstavba hotelů, nemocnic a podobných objektů.

► **Obranný průmysl**

Na základě zákona o vojenském plánování by v letech 2016 až 2020 měla probíhat obnova vybavení ozbrojených sil. Rozpočet ministerstva obrany pro rok 2019 byl oproti předchozímu roku navýšen o 17,5 % a celkově činí 2,338 mld. eur. Plánována je obnova lehkých obrněných vozidel (4 × 4) a modernizace v oblasti satelitních komunikací, kybernetické obrany, vojenských informací a polních nemocnic. Portugalské

ozbrojené síly projeví zájem i o české navigační systémy. V souvislosti s nedávnými tragickými požáry je plánován i nákup či pronájem leteckých prostředků pro boj s ohněm, na což je v rozpočtu připraveno téměř 50 mil. eur.

► **Stavební průmysl**

Stavebnictví po dlouhém útlumu způsobeném finanční krizí postupně nabírá dech, a to přes doposud nízkou úroveň veřejných investic. V roce 2018 činil růst odvětví přibližně 3,5 % a pro rok 2019 je odhadován ve výši 4,0 %. Na konci roku 2016 byl zřízen Finanční instrument pro rehabilitaci a revitalizaci měst, jehož celková finanční dotace by měla dosáhnout 1,4 mld. eur. Zvýhodněné půjčky z tohoto instrumentu podporují větší stavební aktivitu zejména v oblasti rekonstrukce městských center a ke slovu by měly přijít i inteligentní řešení a energeticky úsporné technologie. Další příležitosti nabízí výstavba potřebné infrastruktury pro průmysl cestovního ruchu, kam kromě nových hotelů patří i projekt nového lisabonského letiště. Uplatnění mohou české firmy nalézt zejména jako subdodavatelé silných domácích stavebních firem.

► **Strojírenský průmysl**

Příležitost se nabízí v oblasti tiskových zařízení a obráběcích strojů. Rozvíjí se rovněž oblast subdodávek v automobilovém průmyslu, jehož produkce dosahuje okolo 6 % portugalského HDP.

► **Textilní a obuvnický průmysl**

Tradiční portugalské odvětví prožívá renesanci díky strategii zaměřené na produkty s vyšší přidanou hodnotou. Portugalsko se po Itálii může s cenou převyšující 23 eur pochlubit druhou nejvyšší cenou vyváženého páru obuvi na světě. Investice do dalšího růstu odvětví budou podporovány ze strany státu i EU. Sektor proto nabízí uplatnění nejenom pro vývozce materiálů pro textilní a obuvnickou výrobu, ale i specializovaných strojů.

► **Vodohospodářský a odpadní průmysl**

Portugalsko v uplynulých letech i s pomocí financování z EU udělalo velký krok v oblasti pevných i kapalných odpadů, přesto v řadě míst je problém odpadních vod vyřešen nedostatečně (pouze 78 % populace je pokryto odpovídajícími čistírnami odpadních vod) a jsou nutné další investice.

► **Zdravotnický a farmaceutický průmysl**

Veřejný zdravotnický sektor trpí nedostatkem investic spojeným s poklesem kvality a dostupnosti lékařské péče. Zvýšení investic do zdravotnictví doporučila i EU. Nutné navýšení investic přinese nové příležitosti při rekonstrukci nemocnic a obnově jejich vybavení. Přípravována je výstavba pěti velkých nemocnic po celé zemi a na Madeiře. Zhoršování státem poskytované zdravotní péče a její dostupnosti a rozvoj zdravotnické turistiky vede k dalším investicím do soukromých zdravotnických zařízení. Stejně jako v ostatních evropských zemích je i zde klíčovým faktorem stárnoucí populace. V této oblasti, jako ve většině jiných, existuje možná návaznost i na trhy lusofonních zemí.

► **Zemědělský a potravinářský průmysl**

Odvětví tvoří tradiční a důležitou složku portugalské ekonomiky, která se stále více soustředí i na vývoz. Pokračující snaha o zvýšení jeho produktivity přináší příležitosti pro výrobce zemědělských strojů

a náradí. Přestože je Portugalsko v řadě potravinových položek soběstačné, dovážet musí zejména obilniny a olejniny. V oblasti potravin jsou portugalští spotřebitelé převážně konzervativní a je nutná znalost lokálních specifik. Příležitosti se však nacházejí např. v oblasti prodeje pod privátními značkami řetězců. Prudký nárůst počtu turistů přináší nové příležitosti v oblasti potravin i nápojů, zejména piva. Stejně tak zažívají rozmach popularity dietní, funkční a jiné speciální potraviny. V oblasti potravinářství existuje možnost využít průnik na portugalský trh také k otevření navazujících trhů v lusofonních zemích.

► Zpracovatelský průmysl

V oblasti zpracovatelského průmyslu existují příležitosti u výrobků papírenského průmyslu, kancelářského vybavení a optických prvků. Portugalsko má silný papírenský průmysl a výrobu celulózy, dovoz papíru i celulózy se přesto zvyšuje. V této oblasti se nabízejí konkrétní vývozní příležitosti odpovídající absenci domácí produkce.

► Železniční a kolejová doprava

Portugalsko zahájilo výrazné investice do své železniční sítě. Do roku 2020 hodlá investovat celkem cca 2,2 mld. eur. Plánována je dostavba několika páteřních tratí, které by měly zlepšit napojení na evropskou železniční síť. Nejvíce aktuální je dokončení koridoru Sines–Badajoz, které mimo jiné zahrnuje výstavbu úseku Evora–Elvas o délce 79 km. Hodnota investice by měla dosahovat 900 mil. eur. Kromě výstavby nových tratí je plánována na elektrifikace a modernizace stávajících. Příležitostí pro české firmy může být i plánované posílení městské hromadné dopravy v největších městech Lisabonu a Portu, zejména co se týče příměstských železnic a tramvají.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Civilní letecký průmysl	HS 8526 – Radiolokační a radiosondážní přístroje, radionavigační a radiové přístroje pro dálkové řízení
	HS 8803 – Části a součásti výrobků čísel 8801 nebo 8802
	HS 8805 – Letecké katapulty ap. přístroje a zařízení
Energetický průmysl	HS 8402 – Parní kotle
	HS 8410 – Vodní turbíny, vodní kola a jejich regulátory
	HS 8535 – El. zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. > 1 000 V
Chemický průmysl	HS 2827 – Chloridy, chlorid-oxidy a chlorid-hydroxidy; bromidy a bromid-oxidy; jodidy a jodid-oxidy
	HS 2844 – Radioaktivní chemické prvky a radioaktivní izotopy a směsi.
	HS 3407 – Modelovací pasty, pasty pro zábavu dětí, pasty v zubním lékařství ap.
	HS 3913 – Přírodní polymery a modifikované přírodní polymery j.n.
	HS 3606 – Ferocer aj. pyroforické slitiny ve všech formách
Nábytkářský průmysl	HS 4412 – Překližky, dýhované desky a podobné vrstvené dřevo
	HS 4416 – Rámy dřevěné na obrazy, zrcadla ap. předměty

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Obranný průmysl	HS 9301 – Vojenské zbraně, jiné než revolvery, pistole a zbraně čísla 9307
	HS 9302 – Revolvery a pistole, jiné než čísel 9303 nebo 9304
	HS 9304 – Ost. zbraně, kromě zbraní čísla 9307
Stavební průmysl	HS 2507 – Kaolin a jiné kaolinitické jíly, též kalcinované
	HS 4906 – Plány a výkresy pro stavební, strojnické, průmyslové, obchodní ap. účely, ruční originály
	HS 6903 – Ost. žáruvzdorné keramické výrobky
	HS 7206 – Železo a nelegovaná ocel v ingotech nebo v jiných primárních formách (kromě železa čísla 7203)
	HS 7215 – Ost. tyče a pruty ze železa nebo nelegované oceli
	HS 7224 – Ost. legovaná ocel v ingotech nebo v jiných primárních formách; polotovary z ost. legované oceli.
	HS 7301 – Štětovnice ze železa nebo oceli, též vrtané, ražené nebo vyrobené ze sestavených prvků
	HS 7317 – Hřebíky, cvočky, napínáčky ap. ze železa
	HS 7402 – Měď nerafinovaná, anody pro rafinaci
	HS 7403 – Měď rafinovaná, slitiny mědi netvářené
Strojírenský průmysl	HS 8442 – Stroje, přístroje pro přípravu, zhot. desek, válců a j. tiskařských pomůcek
	HS 8460 – Obráběcí stroje pro odstraňování ostřin, k broušení, honování aj. konečnou úpravu kovů
Textilní a obuvnický průmysl	HS 4104 – Kůže vyčiněné dobytka hovězího koní aj. lichok.
	HS 5208 – Tkaniny bavlněné nad 85 % do 200 g.m ²
	HS 5309 – Tkaniny lněné
	HS 5509 – Příze z vláken střížových chemických laminované
	HS 5810 – Výšivky v metráži pásech nebo jako motivy
	HS 5907 – Textilie jinak provrstvené ap., plátno malované
	HS 6404 – Obuv se svrškem z textil. materiálů
	HS 8445 – Stroje pro přípravu, spřádání, textilních vláken aj. stroje na výrobu textilních přízí
Vodohospodářský a odpadní průmysl	HS 8451 – Stroje na praní žehlení barvení apod. látek příze
	HS 9025 – Hydrometry a podobné plovoucí přístroje, teploměry, barometry, vlhkoměry aj. zařízení
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 9012 – Mikroskopy jiné než optické, difraktografy
	HS 9018 – Lékařské, zubolékařské nebo zvěrolékařské nástroje a přístroje aj.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 0410 – Jedlé produkty živočišného původu, jinde neuved.
	HS 1109 – Pšeničný lepek, též sušený
	HS 1205 – Semena řepky nebo řepky olejky, též drcená
	HS 1207 – Ost. olejnatá semena a olejnaté plody, též drcené
	HS 1210 – Chmelové šišťice, čerstvé, sušené ap.; lupulin
	HS 1503 – Stearin, olein z vepřového sádla, oleostearin aj.
	HS 2203 – Pivo ze sladu
	HS 8432 – Stroje a přístroje pro zemědělství, zahradnictví a lesnictví ap.
	HS 8706 – Podvozky (chassis) vybavené motorem, pro motorová vozidla čísel 8701 až 8705
Zpracovatelský průmysl	HS 4706 – Vlákniny z jiných celulósových vláknovin
	HS 4806 – Rostlinný pergamen, nepromastitelné papíry, pauzovací papíry aj.
	HS 7104 – Syntetické nebo rekonstituované drahokamy nebo polodrahokamy
	HS 8305 – Mechaniky pro pořadače aj., sponky ap. z kovů obecných
	HS 9002 – Čočky, hranoly, zrcadla aj. optické články z jakéhokoliv materiálu
Železniční a kolejová doprava	HS 7302 – Konstrukční materiál pro stavbu železničních nebo tramvajových tratí ze železa nebo oceli
	HS 8607 – Části železničních nebo tramvajových lokomotiv nebo kolejových vozidel
	HS 8608 – Kolejový svrškový upevňovací materiál a zařízení; mechanické přístroje a signalizační zařízení